

quam alteri aemulabatur, quaedamque rerum gestarum ad gerenda contentio fieri videbatur; cum melior semper prudentiorque haberetur consultor, cum etiam prudentiorem, ac meliorem omnino fieri non posse crederes, & virtutis clarissimae admirationem verteret in stuporem. Siquidem ita cuncta praedicere videbatur, ut qui prudentissimum vocaret, minus diceret, quam deberet, quamque veritas ferret. Quae autem fuerint acta in gravissimo, atque celeberrimo illo orbis terrae Senatu, totis XXIV. annis, quibus *Maurocenus* eidem praefuit verius, quam interfuit, *Historia* ab eodem elegantissime perscripta satis superque declarat. Quam vero ipse partem iis in rebus secutus fuerit, cum ipse nusquam in animum suum induxerit, quas frequenter habuit gravissimas, & celeberrimas conciones, in vulgus dare; sed alios potius, eosdemque sapientissimos Senatores placitorum suorum fecerit autores; non mihi videtur aequum modo ea particulatim narrare, quae ille ne verbo quidem annuere voluerit. Detur igitur sapientissimi Senatoris aut modestiae, aut prudentiae, aut certe non dubiae voluntati, quod cum ipse actorum fere omnium consultor fuerit, nescire tamen posteritas ex *Historia* illius valeat, quam in partem propenderit, & sententiam dixerit: illud certo sciant omnes, nihil unquam illi sanctius Reipublicae dignitate fuisse; omnia duxisse libertate posteriora. Honores quippe satis tempestive adeptus, iisdem semper artibus exercuit, quibus adeptus erat per omnes gradus ascendens; quo vero celsiore loco viri egregii posita fuit & virtus, & pietas; eo etiam clarius, & splendidius in Republica enituit, dum ille *Sapiens magnus*, & *Consiliarius*, qui duo magistratus amplissimi omnium, atque summi habentur, in excelsa Collegio, tamquam in specula collocatus, quam longissime prospicere, Remque publicam sua vigilantia, ac pietate ab omni perturbatione vacuum reddere sui muneris esse judicaret.

Magnum, est in Republica nostra, ac fortasse omnium maximum (a) Xvirum Concilium, in quo una cum Xviris Princeps ipse, atque seni *Consiliarii* Principi assidentes, non modo in atrocioribus criminibus jus dicunt; sed etiam quaecumque ad Reipublicae quietem spectare maxime videntur, auctoritate vere suprema decernunt, ac sanciant. Scribas Reipublicae a secretis ex altero eodemque honestissimo civium ordine cunctos creant. Patriciorum cujuscvis generis omnes culpa ab ipsis praecipue & cognoscuntur, & plectuntur. Quod si cives regere, quam hostes vincere praeclarius est, atque habetur, majorem profecto gloriam sanctissimis legibus, & judiciis, quam classium, aut exercituum imperatores partis victoriis, parare sibi Decemviros credendum est. *Maurocenus* autem hoc in concilio non unam, aut alteram; sed leges Decemvirum omnes ex concilii totius consulto, una cum Francisco Contareno, Equite, ac divi Marci Procuratore sapientissimo, atque clarissimo Senatore, digessit, composuit, ac e tenebris ferme, & squalore in lucem restituit; magnumque illud opus permagni usus, atque fructus tantis Senatoribus debet ferre acceptum Respublica. In judiciis vero cum magis ad lenitatem, quam ad severitatem natura propensus esset; severior tamen iudex existimabatur. Res enim publicas duabus praecipue rebus contineri, praemio, & poena frequenter in ore habebat: proinde neque rationi, neque justitiae convenire magnum illud Xvirum concilium, quod gravissima

tan-

(a) Xvirum Concilium, &c.) *Maurocenus* ter in sanctissimum Xvirum Collegium allectus est: primum scilicet anno 1606. III. non. dec. iterum anno 1615. X. kal. sept. tertium 1617. VIII. id. sext.